

BEWEEGREDE

**Haagse sportnota
(2000-2005)**

INHOUD

Op bladzijde:

I	Inleiding	
	<i>Op weg naar een inzichtelijk sportbeleid</i>	
	±□ <i>introductie</i>	5
	±□ <i>sportvisie</i>	5
	±□ <i>integraliteit</i>	6
	±□ <i>onderzoek en monitoring</i>	7
	±□ <i>de 4 P's</i>	7
	±□ <i>participatie</i>	7
	±□ <i>professionalisering</i>	7
	±□ <i>productinnovatie</i>	7
	±□ <i>promotie en promoveren</i>	8
	±□ <i>opbouw nota</i>	8
II	Ontwikkelingen	8
	<i>De samenleving verandert</i>	
	±□ <i>ontwikkelingen</i>	8
III	Participatie	9
	<i>Om te sporten zijn voorzieningen en soms stimulansen nodig</i>	
	±□ Accommodaties algemeen	9
	±□ <i>zwembaden</i>	11
	±□ <i>sporthallen</i>	12
	±□ <i>sportvelden</i>	12
	±□ informatie	14
	±□ Sportstimulering	15
	±□ <i>ooievaarspas</i>	15
	±□ <i>doelgroepen</i>	15
	±□ <i>jeugd</i>	16
	±□ <i>ouderen</i>	19
	±□ <i>mensen met een handicap</i>	20
	±□ <i>maatschappelijk herstel</i>	21
IV	Sportsupport	21
	<i>In het centrum van participatie en professionalisering</i>	
	±□ <i>introductie</i>	21
	±□ <i>breedtesportimpuls</i>	22
	±□ <i>SEM/Mensenwerk</i>	22
V	Professionalisering	23
	<i>Samen de schouders eronder</i>	
	±□ <i>introductie</i>	23
	±□ <i>informatie</i>	23
	±□ <i>verenigingsondersteuning in de praktijk</i>	23

±□	<i>vrijwilligersondersteuning</i>	24
±□	<i>deskundigheidsbevordering</i>	24
±□	<i>kwaliteitszorgsystemen</i>	24
±□	<i>sportservicemedewerkers</i>	25
±□	<i>professionals</i>	25
VI	Productinnovatie	26
	<i>Nieuw maar al gauw gewoon</i>	
±□	<i>introductie</i>	26
±□	<i>samen spelen</i>	26
±□	<i>Haagse hopjes</i>	26
±□	<i>sportieve buurtontwikkeling</i>	26
±□	<i>playgrounds</i>	27
±□	<i>gemeentebreed</i>	27
VII	Promotie en promoveren	27
	<i>Den Haag, topsportwijzer</i>	
±□	<i>introductie</i>	27
±□	<i>sportambassadeurs</i>	28
±□	<i>sportontvangst</i>	28
±□	<i>sportstad Den Haag</i>	28
±□	<i>Olympisch steunpunt</i>	28
±□	<i>talentfonds</i>	28
±□	<i>HFC ADO Den Haag</i>	29
±□	<i>Segbroek Sportplan</i>	29
±□	<i>landelijke situatie</i>	29
±□	<i>topsportaccommodaties</i>	30
±□	<i>toekomst</i>	30
±□	<i>analyse maatschappelijke positie topsporter</i>	30
±□	<i>analyse sportinfrastructuur</i>	30
±□	<i>analyse randvoorwaarden</i>	30
±□	<i>benchmark</i>	31
±□	<i>succesfactoren</i>	31
±□	<i>ontwikkelpunten</i>	32
±□	<i>stimulatie van topsport</i>	32
±□	<i>professionele organisatie</i>	33
±□	<i>overlegorganen</i>	33
±□	<i>sponsorcollege</i>	33
±□	<i>accommodatiekwaliteit</i>	33
VIII	Adviesraad voor Sport	33
	<i>Goede raad is goud waard</i>	
±□	<i>introductie</i>	33
±□	<i>taken</i>	33
±□	<i>bijdragen</i>	33

IX	Financiën	34
	<i>Op de goede weg</i>	
	±□ <i>introductie</i>	34
	±□ <i>subsidies en tarieven</i>	34
	±□ <i>de begroting</i>	35
X	Samenvatting	36
	±□ <i>inleiding</i>	36
	±□ <i>hardware en software</i>	36
	±□ <i>Sportstimulering en innovatie</i>	37
	±□ <i>Promotie/promoveren</i>	37
	±□ <i>tarieven en subsidies</i>	37

Bijlage I: Begrippenlijst

Bijlage II: Benchmark

Bijlage III: Stadsenquête

I INLEIDING

Op weg naar een inzichtelijk sportbeleid

"Sport heeft een onmiskenbare grote betekenis voor een leefbare samenleving. Sport is niet alleen goed voor de gezondheid; sport geeft ook sociale binding. Sport brengt mensen bij elkaar, activeert en bevordert besef van normen en waarden."

introdunctie

Bovenstaande passage is ontleend aan het Haagse collegeprogramma *Hernieuwd Perspectief* voor de periode 1998-2002. Het college geeft hiermee aan hoe belangrijk zij sport en sportdeelname vindt. Dit blijkt ook uit het miljoen dat vanaf 1998 aan de sportbegroting is toegevoegd. Daarnaast heeft de raad jaarlijks één miljoen uitgetrokken ter verbetering van de sportaccommodaties.

Sport is van en voor de mens, sport is individueel en gezamenlijk vermaak, sport is vrijetijdsbesteding. Sportverenigingen zijn waarschijnlijk het belangrijkste bindmiddel in onze grootstedelijke samenleving. Naast de meer dan tweehonderdduizend sporters zijn ook zo'n vijftienduizend vrijwilligers bij de sport betrokken. Voor het gemeentebestuur moet dat betekenen het dat het accent ligt op sportstimulering en sportondersteuning, zowel bij breedtesport, als bij topsport. Een keuze voor de één sluit een keuze voor de andere overigens niet uit. Deze zijn namelijk onlosmakelijk met elkaar verbonden. Topsport is niet alleen een kwestie van aanwezig talent. Topsport heeft ook te maken met de aanwezige infrastructuur. Goede accommodaties, informatie en communicatie, ondersteuning van vrijwilligers en organisaties en een breed en bloeiend verenigingsleven spelen een belangrijke rol.

Sportdeelname van de Haagse Bevolking:

Bron: stadsenquête 1999

sportvisie

De hierboven weergegeven sportvisie van de gemeente Den Haag is in het verleden in afzonderlijke sportnota's vastgelegd. Uitgangspunt blijft, dat zo veel mogelijk Hagenaars zo lang mogelijk en op een zo prettig mogelijke manier kunnen sporten. Ook het Sociaal Educatief Masterplan tracht dit te bereiken door ontwikkeling van

sportactiviteiten via de brede buurtschool en versterking van het vrijwilligerswerk.

Het gemeentelijke sportbeleid heeft, gelet op de steeds grotere samenhang, behoefte aan een sportnota die een totaalbeeld biedt. Naast een weergave van huidig te behouden beleid biedt de nota een perspectief voor de beleidsmatige en praktische ontwikkeling van sportbeoefening en -beleving in Den Haag. De nota schildert een perspectief voor een periode van ongeveer 5 jaar. Duidelijk is dat het huidige bestedingskader en de formatie niet toereikend zijn om alle ambities die in deze nota worden neergelegd te bereiken. Mede in het licht hiervan zal de gedachtewisseling met de raadscommissie Sport, Promotie, Media- en Informatiebeleid en opmerkingen uit de inspraak ronde gebruikt worden om te komen tot een prioriteitsstelling.

Het bestedingskader en de formatie voor sport in de gemeente:

	Lasten (*1000)	Baten (*1000)	Saldo (*1000)	Werk- nemers
Zwembaden	22959	7208	15751	41
Sporthallen en zalen	13007	3939	9068	38
Sportterreinen	13165	2285	10880	141
Sportsupport	6201	4657	1544	120*
Beleid, subsidies en projecten	2469	15	2454	6,3

*incl. 102 I/D-banen

Met de betrokken portefeuillehouders, de gemeentelijke diensten en afdelingen, de Adviesraad voor Sport, het Overleg Sportstad Den Haag en met de (Haagse) sportwereld vond bij de ontwikkeling afstemming plaats. De nota is ook voorgelegd aan een grote groep bij de sport betrokken Hagenaars, die in de vorm van workshops over de inhoud van gedachte hebben gewisseld. Aanbevelingen die hieruit voortkwamen, zijn in de nota opgenomen.

De nota gaat uit van de constatering, dat door diverse ontwikkelingen, het sportgedrag aan het veranderen is; een proces dat nog zal doorgaan als gevolg van economische, demografische, sociale, organisatorische en technologische ontwikkelingen. Het gemeentebestuur wil daarom een beleid realiseren dat inspeelt op de ontwikkelingen met daarbij het besef dat sport bindt, activeert en normen- en waardebesef stimuleert.

integraliteit

De nota gaat uit van integrale beleidsontwikkeling en - uitvoering. Dat houdt afstemming van beleid in tussen betrokken beleidsvelden als welzijn, volksgezondheid, onderwijs, stadsbeheer, stadsontwikkeling, milieu en economie en praktische samenwerking tussen de betrokken partijen. In de rijksnota "Wat Sport Beweegt" heet dit "sportinclusief denken en doen".

Het primaat voor het aanbieden van sportactiviteiten ligt niet alleen bij de sport. Welzijnsorganisaties, scholen, maatschappelijk herstel,

particulier initiatief en ook de werkgelegenheidssector hebben al lange tijd de weg naar de sport gevonden en benut. Sport is een krachtige impuls en een goed hanteerbaar instrument voor tal van beleidsterreinen, maar dan vooral als onderdeel van een integrale inzet. Daarvoor zijn gezamenlijke (financiële) inspanningen nodig.

onderzoek en monitoring

Er is al een voorzichtig begin gemaakt met het verzamelen van gegevens over sport in de vorm van kengetallen. De stadsenquête (bijlage III) vormt daarbij het uitgangspunt. De conclusies hieruit vormen een leidraad voor het beleid en een instrument om de effecten van het sportbeleid te meten.

Een groot aantal van de gegevens beschouwen we als nulmeting. Op basis daarvan is een eerste monitoring mogelijk. Hierbij sluiten we aan op het in opdracht van het Ministerie van VWS in samenwerking met gemeenten ontwikkelde monitor-/onderzoeksmodel volgens de "Richtlijnen Sportdeelname Onderzoek". Op nationaal niveau kunnen daardoor gegevensverzamelingen worden vergeleken en geïnterpreteerd.

4 P s

De nota is gebaseerd op de pijlers: participatie, professionalisering, productinnovatie, promotie en promoveren.

participatie

Het streven is om meer Hagenaars te laten sporten. Dit is de klassieke overheidsrol: het in stand houden en stimuleren van het sportaanbod. De gemeente moet randvoorwaarden scheppen om de ontwikkeling van het verenigingsleven te versterken, om verenigingen in te laten spelen op veranderende maatschappelijke omstandigheden en om de Haagse burger tot sporten te bewegen. Belangrijk daarbij is het versterken van de sportieve driehoek: onderwijs, welzijn en sport. Bij een optimaal woonklimaat in de stad horen kwalitatief hoogstaande accommodaties. Inspanningen zijn gericht op de versterking hiervan.

professionalisering

De eisen die op maatschappelijk vlak aan sportorganisaties en -verenigingen worden gesteld, worden steeds zwaarder. Zij hebben daarom een verdere professionalisering nodig. De gemeente heeft hierin mede een belangrijke taak. Ook is professionalisering nodig door de groeiende kracht van de markt, die op velerlei plaatsen en in veel verschillende vormen een volwaardig sportaanbod kan ontwikkelen.

productinnovatie

Ook de lokale overheid moet meer inspelen op nieuwe vormen van sportbeoefening en voorzieningen treffen met een multi-functioneel karakter. Dit houdt bijvoorbeeld in, dat op een sportieve manier gebruik moet kunnen worden gemaakt van de openbare ruimte. De aandacht dient zich daarbij te richten op alle Hagenaars.

promotie en

Topsport heeft een belangrijke betekenis. In vergelijking met de

promoveren

andere drie grote gemeenten heeft het topsportproduct van Den Haag een achterstand. De komende jaren zal de gemeente dan ook een sterke ontwikkeling van het topsportproduct bevorderen, gericht op een volwaardig topsportklimaat. Hierbij wordt uitgegaan van de natuurlijke kwaliteiten (zee, strand en duinen) van Den Haag en de bestaande topsporten als hockey en korfbal die sinds jaar en dag op het hoogste niveau acteren. In de ontwikkeling van het topsportproduct voornemen past tevens de promotie van HFC ADO Den Haag naar de hoogste divisie van het betaalde voetbal.

opbouw nota

In de nota staan eerst de recente ontwikkelingen beschreven. Daarna worden op basis van de eerder genoemde 4 P's de diverse sportthema's beschreven. De nota sluit af met een financieel overzicht en een actieplan.

II ONTWIKKELINGEN

De samenleving verandert

Ontwikkelingen

Er is een aantal ontwikkelingen die gevolgen heeft voor het sportaanbod en de sportdeelname.

sociaal

Meer dan tweehonderduizend Hagenaars doen aan sport, al dan niet in verenigingsverband, tegelijk neemt de zelfstandigheid van het individu toe. Individualisering zorgt voor een sterke nadruk op het eigenbelang. Individualisering leidt ertoe dat sporters minder gebonden willen zijn aan tijdstip, plaats en medespelers. Dit verklaart de toenemende belangstelling voor "ongeorganiseerde" sporten als fitness, skeeleren en joggen.

Ook wordt de samenleving pluriformer, waardoor wordt het gedrag van mensen minder voorspelbaar is. Men laat zich moeilijker in delen bij een groep. Men heeft meer vrije tijd gekregen, waarin uit vele verschillende vormen van vrijetijdsbesteding gekozen kan worden. Ergo, sport moet met deze vormen van vrijetijdsbesteding concurreren. Kinderen kunnen computeren, buiten spelen of sporten. Steeds vaker wordt een sport een tijdje beoefend waarna voor een andere sport wordt gekozen (zap-gedrag). De binding met een vereniging wordt losser of ontbreekt. Veel jongeren vanaf 16 jaar en ouder geven bijvoorbeeld de voorkeur aan een bijbaantje in plaats van georganiseerd sporten.

demografisch

De bevolking vergrijsst, Nederland ontgroent en de samenleving wordt multicultureler. Ook binnen de sport en verenigingen levert dit fricties en situaties op die een voortdurende punt van zorg zijn.

Bijna alle kinderen hebben op de basisschool kennisgemaakt met leeftijdgenoten uit een andere (sport) cultuur. De gemeente zal haar sportaanbod hierop moeten aanpassen.

<i>economisch</i>	Het sportaanbod van commerciële aanbieders groeit. Er komen bijvoorbeeld steeds meer golfcourses en sportscholen. De markt is in staat om hypes en trends snel over te nemen. De contributies van commerciële aanbieders van georganiseerde sporten zijn, dankzij de hoogconjunctuur kunnen consumenten deze hoge prijzen opbrengen.
<i>organisatorisch</i>	Het Nederlands openbaar bestuur is sterk in beweging; beleid, organisatie en management worden opnieuw gedefinieerd. Integraal management, het scheiden van beleid en uitvoering, uitvoerende organisaties op afstand plaatsen (verzelfstandiging) zijn daarvan het resultaat. In een aantal gemeenten zijn uitvoering en beleid van elkaar gescheiden. Er is een tendens tot verzelfstandiging en privatisering.
<i>communicatief</i>	Voor de sport heeft de communicatietechnologie vooral invloed op de informatieverstrekking aan de burgers. Gemeenten en bedrijfsleven bieden op die manier hun sportservice aan op Internet. Consumenten worden overspoeld met informatie en kiezen wordt moeilijker. Het zappinggedrag neemt toe omdat ze het gehele aanbod willen onderzoeken. Met de ontwikkeling van de communicatietechnologie neemt de informatiemogelijkheid binnen de sport toe. Uitslagen, afkeuringen van velden, bestuursberichten e.d. worden meer en meer digitaal verzorgd. Veel verenigingen bezitten al een eigen web-site.
<i>technologisch</i>	Technologische ontwikkelingen zorgen voor hoogwaardig sportmateriaal en kwalitatief goede en veiliger accommodaties.
<i>geografisch</i>	Recente en wellicht nog komende gebiedsuitbreidingen maken nieuwe sportvoorzieningen noodzakelijk.
<i>regionaal</i>	De afstemming en samenwerking tussen gemeenten worden beter. Hierbij zijn burgers gebaat, omdat zij zich in hun sportgedrag steeds minder storen aan gemeentegrenzen.
<i>normen en waarden</i>	Steeds vaker blijken groepen en individuen de gewenste normen en waarden niet meer te (willen) hanteren. Dat uit zich ook bij sportwedstrijden en sportbezoek.

Hierboven geschetste ontwikkelingen hebben invloed op de sport en de deelnemers.

III PARTICIPATIE

Om te sporten zijn voorzieningen en soms stimulansen nodig

introductie De gemeente faciliteert een zo gevarieerd en gespreid mogelijk aanbod van sportaccommodaties en zorgt voor een zo'n goed mogelijk beheer, onderhoud, exploitatie en betaalbaarheid daarvan.
De gemeente wil ook particulieren en maatschappelijke partijen betrekken bij investeringen in sportaccommodaties.

Accommodaties De gemeente Den Haag beheert en exploiteert zelf 6 zwembaden, 11

algemeen sporthallen en 356 sportvelden. Daarnaast worden 7 sportzalen en ca. 100 gymnastiekzalen voor sportgebruik ingezet.

Er zijn in de gemeente Den Haag diverse andere niet gemeentelijke sportaccommodaties, zoals het schaatscentrum De Uithof, verenigingshallen, tennisparken, sportscholen, de skate-voorziening Skateland en golfbanen.

Met de zorg voor de gemeentelijke sportaccommodaties is veel geld gemoeid. Soms gaat de vraag van verenigingen de reikwijdte van de gemeente te boven. Daarom zullen we onderzoeken of maatschappelijke partijen bereid zijn tot het stichten van een gemeenschappelijk fonds om ook op deze onderdelen een facilitaire rol te kunnen bieden. Tevens zullen we bezien op welke wijze de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) een rol kan spelen bij investeringen in de accommodaties.

Houtrust Sport Inmiddels is een principebesluit genomen over de sloop van Houtrust. Er is het voornemen om op de huidige plaats van Houtrust een nieuwe breedtesporthal te situeren. Bij de herinrichting van de locatie zij ook de voetbalverenigingen Scheveningen en Duindorp, alsmede particuliere sportaanbieders betrokken. Voorts is er een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om een nieuwe topsporthal te ontwikkelen. Tevens worden gekeken naar publiek-private investeringsvormen.

onderhoud De kwaliteit van de gemeentelijke accommodaties wordt verhoogd. Uiterlijk in 2001 zal het achterstallig onderhoud zoals vastgesteld op basis van artikel 12 zijn weggewerkt. Om in de toekomst het ontstaan van achterstallig onderhoud te voorkomen stellen we meerjarige onderhoudsplannen (MOP's) op. In dit kader wordt de overdracht van de kleedaccommodaties aan de verenigingen ook voortgezet.

milieu Voorts krijgen milieutechnische voorzieningen aandacht zoals het introduceren van zoutelectrolyse in de zwembaden en de opvang van vervuild water op afsputplaatsen van machines.

verzelfstandiging De afgelopen jaren zijn de sporthal Steenwijklaan en de sporthal Lindo duin verzelfstandigd of geprivatiseerd. Het aanvankelijk geprivatiseerde complex De Houtzagerij is inmiddels weer bij de gemeente in exploitatie. Op dit moment maakt de sporthal Steenwijklaan onderdeel uit van een landelijk onderzoek naar het succes van privatisering. Mede op basis van de uitkomsten van dit onderzoek stellen we het verdere beleid ten aanzien van verzelfstandiging en privatisering vast.

multifunctioneel De huidige sportaccommodaties krijgen zo veel mogelijk een multifunctioneel karakter. Jaarlijks worden twee locaties aangepakt op basis van de vraag van de woonomgeving van de accommodatie. Nieuwe sportaccommodaties verbinden we zo mogelijk aan onderwijs-

	en welzijnsvoorzieningen. Het integrale gebruik ervan vormt een belangrijke pijler voor de ontwikkeling van de zgn. sportieve driehoek (zie Hoofdstuk III, jeugd).
<i>dichtbij</i>	Nieuwe sportaccommodaties voor de breedtesport zullen we zo dicht mogelijk bij de woonomgeving aanleggen.
<i>veilig</i>	Daarnaast onderzoeken we iedere sportaccommodatie en zijn omgeving op sociale veiligheid. Waar nodig zorgen we voor videobewaking, onderwaterbeveiligingssystemen, verlichting en toezicht. Ook hier krijgen jaarlijks twee accommodaties de aandacht. Daarnaast nemen we maatregelen om legionella-besmetting te beperken.
<i>gebruikerswensen</i>	Via de Haagse stadsenquête, klantenonderzoeken, de beheersadviesraden en andere bundelingen van gebruikers- en thematische onderzoeken zijn wensen en de meningen in kaart gebracht.
Zwembaden	Den Haag heeft zes gemeentelijke baden: Morgenstond, De Waterthor, De Blinkerd, Overbosch, het therapeutisch bad Escamphof en het wijkbad De Houtzagerij.
<i>spreiding</i>	De baden liggen goed verspreid over de stad. Het zwembad Morgenstond zal medio 2000 worden vervangen door het zwembad Zuiderpark dat meer zwemwater biedt. Na ingebruikneming van dit bad bedraagt de totale oppervlakte aan zwemwater in de Haagse baden 3300 m ² . De landelijk gehanteerde norm gaat uit van 1,1 m ² zwemwater per 100 inwoners. Voor Den Haag komt dit met ca. 442.000 inwoners ('98) neer op een "zwemwaterbehoefte" van 4840 m ² .
<i>uitbreiding</i>	Mede daarom wordt, zoals ook is aangegeven in de nota's "Zwembaden 2000" en "Tussen herstructurering en nieuw perspectief", de capaciteit van de zwembaden Overbosch, Waterthor en De Blinkerd met in totaal ca. 1000 m ² uitgebreid. Het verloop van de voorkeur en het gedrag van de zwemconsument is erg ongewis, mede op basis van dit verloop zullen we de komende jaren bezien of verdere aanpassing gewenst is.
<i>gebruik</i>	Bij de uitbreiding van de bovengenoemde zwembaden wordt in overleg met betrokken organisaties gekeken naar de mogelijkheden voor het gebruik van mensen met een handicap. De uitbreidingsoperatie is in 2002 voltooid. We streven uit exploitatieoverwegingen niet naar de aanleg van een 50-meterbad. De Haagse zwembaden worden goed bezocht. Het bezoekcijfer van 1999 bedraagt bijna 1,1 miljoen bezoekers voor school-, recreatief, verenigings-, les- en instructiezwemmen. De organisatie van de laatste twee activiteiten is, naast de Haagse Zwemschool, ook in handen van de verenigingen. Onderzocht wordt of deze rol van verenigingen die zich ook richt op wedstrijdzwemmen en waterpolo kan worden versterkt. Door investeringen in uitbreiding en kwaliteitsverbetering van de baden, door elk zwembad een eigen activiteitenprofiel te geven en door

onderlinge afstemming van openingstijden en soorten van activiteiten zullen we de gebruikintensiteit van de zwembaden verder verhogen.

In dit
beeld
past
het in
het
najaar
van
2000 te
starten

experiment om ook tijdens de feestdagen een van de zwembaden voor het publiek open te stellen. Afhankelijk van de animo wordt het experiment uitgebreid of in een definitieve regeling omgezet.

regionaal

Het is van groot belang voor de gebruiker dat de afstemming tussen de Haagse baden tot op regionaal niveau wordt uitgebreid. De reeds in gang gezette initiatieven tot regionale samenwerking voor beleidsmatige en organisatorische programmering bieden daarvoor een basis.

Sporthallen

Den Haag bezit 11 sporthallen waarvan er 3 bij zwembaden zijn in/aangebouwd.

spreiding

De spreiding over de stad is goed. De nieuw te bouwen hal in het Wateringse Veld en die op Houtrust passen volledig in deze spreiding.

exploitatie

Het verbeteren van de bezettings- en dekkingsgraad is een belangrijke doelstelling bij de exploitatie van sporthallen. In de wintermaanden overtreft de vraag het aanbod; in de zomermaanden is er leegstand. Er is daarom behoefte aan een meer marktgerichte exploitatie, prijsdifferentiatie, het aanbieden van nieuwe producten en diensten en acquisitie voor zomeractiviteiten.

daguurtarieven

We handhaven het hanteren van daguurtarieven voor doelgroepen om het gebruik overdag te bevorderen.

Sportvelden

Er zijn in Den Haag 78 sportparken met in totaal 356 velden voor voetbal, korfbal, atletiek, honk- en softball, handbal, hockey, rugby en cricket. Het aantal verenigingen dat gebruik maakt van deze velden is 156. Analoog aan de veranderde belangstelling voor bepaalde sporten wijzigt ook de behoefte aan en bestemming van sportparken. In relatie hiermee zijn enkele accommodaties voor openbaar gebruik geschikt gemaakt, bijvoorbeeld die aan de Schimmelweg en de Theresiastraat. Ook aan de Hengelolaan wil de gemeente de accommodatie voor openbaar gebruik geschikt maken als avonturenpark. Een dergelijk sportpark zal vooral worden ingericht op basis van water- en survival-elementen.

Gebruik van de accommodaties (binnen en buiten) door teams in het voetbal, hockey, korfbal en handbal:

De gemeente onderhoudt vrijwel alle complexen. Over het beheer en onderhoud van de sportvelden vindt regelmatige afstemming plaats tussen de diensten Onderwijs, Cultuur en Welzijn (OCW) en Stadsbeheer (DSB). Dit in relatie met ontwikkelingsvisies van diverse grote groengebieden, groenbeleid-plannen, speelvoorzieningen en stedelijk ecologische verbindingzones. Beide diensten onderzoeken thans op welke wijze het beheer en onderhoud zo doelmatig mogelijk kan plaatsvinden. Sportparken worden in relatie met de sportieve driehoek (zie pag. 15) ontwikkeld. Hiervoor zijn kwalitatief volwaardige voorzieningen als wetra-velden nodig. Deze wedstrijd- en trainingsvelden maken een intensiever gebruik mogelijk. Het sportpark in de wijk vervult een prominente functie in het stedelijk leefmilieu. Belangrijk daarbij is de uitstraling. Ook kan het plaatsbieden aan jeu-de-boulesbanen, playgrounds en skatevoorzieningen. De gebruikswaarde van deze complexen wordt hierdoor sterk vergroot. In dit kader worden de nieuw aan te leggen sportvoorzieningen Wateringse Veld en De Verademing zo veel mogelijk multifunctioneel ingericht.

doelmatig gebruik

Op basis van door NOC*NSF, sportbonden en VNG vastgestelde normen voor toelaatbare bespelingsdruk van grassportvelden is bepaald waar onderbespeling op de Haagse sportvelden plaatsvindt. In overleg met bonden hebben we de betrokken verenigingen benaderd en plannen uitgewerkt voor fusies, samenwerkingen en verhuizingen. Deze aanpak moet leiden tot een intensievere bespeling. In 2001 vindt een evaluatie plaats. Om intensievere bespeling mogelijk te maken leggen we wetra-velden aan. Dit zijn velden die in relatie met speciale materialen en/of kunststof meer uren per seizoen gespeeld dan de zgn. gras sportvelden. In 2000 zijn vier van deze velden aangelegd. De doelstelling is tot 2005 ieder jaar vier van deze wetra-velden aan te leggen. We schaffen extra materieel aan om op een verantwoorde en efficiënte wijze onderhoud te plegen en de gebruikskwaliteit van de velden te optimaliseren.

spreiding

Sommige delen van de stad hebben een overschot aan velden, terwijl andere met een tekort kampen. We streven daarom naar een beter evenwicht.

dichtbij

Sportaccommodaties dienen bij voorkeur midden in of dichtbij woonwijken te worden gesitueerd. Een sportveldcomplex kan, bij voorkeur tezamen met andere voorzieningen, de centrale plek in een wijk zijn, waar jong en oud elkaar ontmoeten. Dit is het planologisch uitgangspunt voor de gemeente Den Haag. De al in woonwijken gelegen

velden blijven behouden voor de sport, waarbij we streven naar multifunctioneel gebruik. De combinatie van verschillende sporten en doelgroepen als verenigingen, scholen en decentrale welzijnsorganisaties (DWO's) kan zorgen voor nieuwe dynamiek en extra activiteit. Op basis van deze gedachte leggen we op het voormalig gemeentelijk industrieterrein aan de Gaslaan een park en sportcomplex aangelegd; De Verademing. Door de realisering van onder andere twee voetbalvelden, een kunstgrasveld, een cricketpitch en een jeu-de-boulesbaan creëren we hier de mogelijkheid om dicht bij huis sportief bezig te zijn. De oplevering van deze voorziening is gepland in het jaar 2002.

gebruikerswensen

We bevorderen de instelling van een beheerscommissie per sportpark. Voor deze commissies en de beheersadviesraden geldt dat de gemeente streeft naar een verhouding autochtoon-allochtoon die een afspiegeling is van de Haagse bevolking. Voor zowel de gemeente als betrokkenen ontstaat zo een aanspreekpunt en een efficiënte overlegmethode. De onderlinge afstemming van betrokken verenigingen leidt tot schaalvoordelen op het gebied van de inkoop van verenigingsmaterialen.

informatie

Duidelijke en herkenbare informatie verstrekken stimuleert sportdeelname en helpt drempels wegnemen. De sport-infolijn doet dit. Ze verstrekt, met een constante bezetting gedurende de kantooruren, informatie over alle sportmogelijkheden, -voorzieningen, openingstijden zwembaden, activiteiten in de zwembaden en sporthallen en verenigingen en sportaccommodaties.

Een tweede belangrijke bron van informatie zijn de sportconsulenten van Sportsupport. Ze hebben enorm veel contacten en kennis binnen hun eigen stadsdeel opgebouwd en zijn daardoor uitstekend in staat de juiste informatie te verstrekken aan verenigingen en bewoners.

Een derde mogelijkheid voor het geven van sportinformatie is de gemeentelijke Stadskrant die huis aan huis wordt verspreid. We zullen hier in de toekomst meer gebruik van maken.

Als nieuw communicatie- en informatiemiddel is onlangs het Sportjournaal geïntroduceerd. Doel van deze uitgave is het informeren van de sportorganisaties en de bij sport betrokken actoren over actuele (gemeentelijke) zaken in de beleidsveld.

Hagenaars zullen ook steeds meer gebruik gaan maken van on-line informatie via Residentie.net en internet. Hierbij gaat het niet alleen om informatie, maar vooral ook om communicatie. We zetten dankzij middelen van het Ministerie van VWS vanaf 2000 een ICT project in de sport op om de verschillende mogelijkheden in relatie tot het "Glazen Stadhuis" en Residentie.net uit te werken. De betrokken stuurgroep zal een digitale sportkaart ontwikkelen die een overzicht geeft van alle sportaanbieders, -mogelijkheden en -evenementen.

Sportstimulering

Sport levert een belangrijke bijdrage aan een goede gezondheid en

ontspanning. Sport geeft ook sociale binding binnen de samenleving. Sport brengt mensen bij elkaar, activeert en bevordert besef van normen en waarden. Sport kan worden gebruikt als een middel, met name in samenwerking met onderwijs en welzijn, dat kan worden ingezet voor het bereiken van vele maatschappelijke doelen en het oplossen van (actuele) maatschappelijke knelpunten. Ook leidt sportdeelname tot grote economische bedrijvigheid. Sportverenigingen zijn waarschijnlijk het belangrijkste bindmiddel binnen de structuur van de grote stad anno 2000. Er zijn dus volop redenen om sport te stimuleren. Dit gebeurt door steun te geven aan verenigingen waar nodig en specifieke impulsen worden gegeven aan met name de doelgroepen jeugd, ouderen en gehandicapten door het geven van informatie over sport en sportmogelijkheden. Niet alleen vanuit het beleidsveld sport wordt deelname aan sport gestimuleerd. Ook bijvoorbeeld vanuit de beleidsvelden onderwijs en welzijn. Een adequaat voorzieningenniveau van de gymzalen is dus een must. In het werkplan 2000 van het GVO (Gezondheidsvoorlichting en -Opvoeding) staat de ontwikkeling van preventieprogramma's gericht op het stimuleren van sportdeelname vermeld, zoals het bewegingsproject voor Hindoestaanse Diabetici.

ooievaarspas

De ooievaarspas is een krachtig instrument bij sportstimulering. Met deze kortingspas kunnen Hagenaars met een minimum inkomen deelnemen aan sociale, culturele en maatschappelijke activiteiten, waaronder het zwemmen in de gemeentelijke baden. Ook is een bijdrage mogelijk in de contributie van sportverenigingen van f 150,00 per jaar voor kinderen van pashouders in de leeftijd tot en met 17 jaar. In het kader van Den Haag, Studentenstad krijgen studenten de mogelijkheid een Ooievaarspas te kopen. Hierdoor kunnen zij tegen een gereduceerd tarief gebruik maken van het sportaanbod. Sportverenigingen is gevraagd om studenten tegen een gereduceerd tarief een lidmaatschap aan te bieden.

doelgroepen

Bij sportstimulering in het algemeen worden vier belangrijke doelgroepen onderscheiden.

1. De jeugd. In een multiculturele stad als Den Haag groeien veel jongeren niet op in een sportcultuur. Vroegtijdige kennismaking met de sport kan zorgen voor duurzame sportbeoefening.
2. Ouderen. Het percentage ouderen in Den Haag is hoog. Om gezondheid en maatschappelijke contacten te bevorderen stimuleren we ouderen om te sporten. Dat betekent dat de groep Hagenaars in de leeftijd van 35-55 jaar voor sportdeelname moet worden behouden dan wel moet worden geactiveerd.
3. Mensen met een handicap. Om de gezondheid, emancipatie en integratie van mensen met een handicap te bevorderen komen er specifieke acties.
4. Mensen vallend onder het project Maatschappelijk Herstel. Hierbij gaat het om mensen die zich aan de rand van de samenleving bevinden, zoals ex-gedetineerden, (ex-)

verslaafden, dak- en thuislozen, zwerfjongeren en (ex-) psychiatrische patiënten

Uitgangspunt blijft het vraag- en probleemgericht werken, waardoor we in samenwerking met en op aangeven van de betrokkenen een aanbod op maat verzorgen.

jeugd

Sport is zo belangrijk, dat eigenlijk iedereen daaraan zou moeten deelnemen. De jeugd moet worden aangespoord tot een positieve houding, die zorgt voor een duurzame sportbeoefening en een actieve levensstijl. Dat kunnen we bereiken met extra gymnastieklessen, een breed aanbod van sportactiviteiten in buurt/wijk enop de sportvereniging en meer integratie van (georganiseerde) sport, onderwijs en welzijn. Uitgangspunt bij de activiteiten is het betrekken van de jongeren zelf. Gelet op sterk achterblijvende deelnamecijfers zullen we nadruk leggen op de sportstimulering van allochtone meisjes en van Turkse en Marokkaanse jongens. Gezien de grote invloed van de ouders op deze ontwikkeling betrekken wij hen nadrukkelijk bij dit proces. In de nog uit te brengen jongerenbeleidsnota Door de jeugd gestuurd leggen we ook de relatie met sport.

sportieve driehoek

Scholen, verenigingen en welzijnsorganisaties hebben belang bij een zo breed mogelijke sportbeoefening door de jeugd. Ze kunnen gebruik maken van elkaars sterke punten en intensief samenwerken. Het Onderwijs is daarbij uitermate belangrijk. Het is de vindplaats voor jongeren, is aanbieder van o.a. sport, beschikt veelal over accommodaties en materialen, over begeleiders en over kennis van jongeren.

Sportverenigingen zijn de aanbieders van georganiseerde sport, beschikken ook over accommodaties en materialen en over sportleiders. Welzijn beschikt over vele relaties met jongeren en gezinnen, heeft vele netwerken en kan begeleiding en anders georganiseerde sport aanbieden. De verbinding onderwijs, sport en welzijn krijgt nadrukkelijk de aandacht. Deze zgn. sportieve driehoek is een speerpunt van het gemeentelijk beleid. Doel is de sportdeelname te bevorderen door het onderwijs-, sport en welzijnsbeleid integraal te ontwikkelen. Voor het basisonderwijs is dit beleid uitgewerkt in de nota "Haagse Jeugd in Beweging" (februari 1999).

coördinator

Voor de uitvoering van dit beleid en de gemeentelijke regie daarvan is een coördinator aangesteld. De scholen krijgen op basis van de uitvoering van het onderdeel Sportintroductie en -keuze (Sik) van het plan Haagse Jeugd in Beweging extra vakleerkrachten. In hun takenpakket zit o.a. het onderhouden van de contacten met andere scholen, sportverenigingen en welzijnsorganisaties. Als één van de speerpunten van het sociaal educatief masterplan Mensenwerk zet het onderwijs specifieke acties op in het kader van de brede buurtschool. De welzijnsorganisaties kunnen een belangrijke rol spelen in de coördinatie tussen scholen en sportverenigingen, een sportstimulerend aanbod

maken met de bedoeling jeugd naar de sportvereniging te verwijzen en aanvullende sportactiviteiten aanbieden, als deze ontbreken in de buurt. Sportsupport speelt een cruciale rol, voortkomend uit haar takenpakket, waarin het onderhouden van contacten met scholen, sportverenigingen en welzijnsorganisaties ten behoeve van sportstimulering beschreven is. Ook zal Sportsupport vanuit haar ondersteunende taak de sportorganisaties zodanig begeleiden, dat zij op min of meer gelijkwaardig niveau met de professionele partners Onderwijs en Welzijn kan samenwerken.

sport-intro

Binnen de sportieve driehoek neemt het Sport-intro-aanbod een belangrijke plaats in. Het omvat schoolsporttoernooien, scholiersportcursussen en het jeugdsport-stageproject (cursussen op school, gegeven door studenten van de Haagse Academie voor Lichamelijk Opvoeding). Het enorme aantal inschrijvingen voor schoolsporttoernooien leidt tot capaciteitsproblemen, vooral op het gebied van accommodaties. Deze grootschaligheid heeft ook negatieve effecten voor de kwaliteit van het aanbod. In overleg met scholen en sportverenigingen gaan we na hoe met een andere aanpak een kwalitatief beter aanbod kan worden gedaan.

bewegingsonderwijs

Elke leerling van de groepen 3 tot en met 8 van de Haagse basisscholen krijgen gemiddeld 1,5 uur per week les van vakleerkrachten bewegingsonderwijs. Leerlingen in het speciaal onderwijs hebben minimaal 2,25 uur per week les. De gemeente Den Haag verdubbelt met deze uren de rijksformatie voor vakonderwijs in de scholen voor primair onderwijs. Daarnaast heeft elke leerling indien mogelijk nog één of meerdere lessen van de eigen groepsleerkracht.

schoolzwemmen

Alle leerlingen van de groepen 5 en 6 van het regulier basisonderwijs nemen 32 weken per jaar deel aan het door de gemeente georganiseerde schoolzwemmen. Van de scholen met een sociale economische factor (SE-factor) hoger dan 114 doen de leerlingen van groep 7 dit ook. Bovendien krijgen de leerlingen van de groepen 4 deel aan 6 weken gewenningszwemmen. Leerlingen van het speciaal basisonderwijs en het zeer speciaal onderwijs nemen 5 schooljaren lang 32 weken per jaar deel aan het schoolzwemmen.

*de brede
buurtschool*

Het hoofdkenmerk van de brede buurtschool is dat opvoeding en onderwijs gericht zijn op het "hele" kind. Dat wil zeggen dat de pedagogisch-educatieve verantwoordelijkheid van de school zich ook uitstrekt over de motorische ontwikkeling. De verantwoordelijkheid daarvoor drukt zich uit in een niet aflatende zorg voor het welbevinden van het kind in en buiten de school. Gepoogd wordt bij het kind belangstelling te wekken voor de omringende wereld en het te stimuleren tot deelname aan het sociaal-culturele leven.

De brede buurtschool is gericht op samenwerking met o.a. sportclubs en welzijnsinstellingen die een bijdrage kunnen leveren aan de motorische ontwikkeling van het kind.

Naast de onderwijskundige verbreding streeft de brede buurtschool tot een pedagogische verbreding in alle facetten. Naast de ouders worden ook de arts, de politie en de (inrichting van) de omgeving als partners bij de opvoeding van het kind betrokken. Sportverenigingen bieden het kind houvast en hechten veel waarde aan samenwerking en normen en waarden (spelregels, arbitrage, op tijd komen etc.)

De brede school heeft een omvangrijk en divers activiteitsaanbod. Het project "Haagse Jeugd in Beweging", in combinatie met de activiteiten van de "Verlengde Schooldag", speelt daarin een grote rol.

klankbordgroep

Voor de coördinatie, voor het verkrijgen van nieuwe impulsen en voor de samenspraak met de jeugd is een klankbordgroep ingesteld. Deze moet een geïntegreerd aanbod van sportactiviteiten ontwikkelen, afgestemd op de behoefte van de Haagse jeugd. In deze groep zitten vertegenwoordigers vanuit de betrokken beleidsterreinen. De themaconsulent jongerensport van Sportsupport onderhoudt de contacten met de consulenten sport. Zij staan in direct contact met de scholen, de sportverenigingen en de welzijnsinstellingen in hun stadsdeel. De klankbordgroep zal tegen de achtergrond van wat er al tot stand gekomen is en wat er nog aan mogelijkheden ligt, centrale sturing bieden aan de ontwikkeling van jeugdsport in Den Haag en begin 2000 operationeel zijn.

VO-sportplannen

Mede tegen de achtergrond van de ontwikkeling van de brede buurtschool zullen we de samenwerking met het voortgezet onderwijs extra stimuleren. We verzoeken scholen vanaf het jaar 2001 een plan ter stimulering van sportdeelname te ontwikkelen. Gemeentelijke ondersteuning is daarvoor beschikbaar. Ook werken we de mogelijkheden voor de aanstelling van een coordinator/consulent per VO-school uit. Het sportplan van het Johan de Witt College kan hierbij als voorbeeld dienen. Het streven is erop gericht dat in een periode van 4 jaar alle scholen

uitbreiding

een dergelijk sportplan met de daarbij noodzakelijke faciliteiten hebben. Mede op basis van hiervoor nieuw bestemde gemeentelijke middelen en middelen van het Ministerie van VWS in het kader van de zgn. breedtesportimpuls zullen we jaarlijks het totale pakket aan activiteiten voor de jeugd verbreden, uitbreiden en verdiepen. Daarnaast is er breed overleg met scholen van alle niveaus waarbij de sport ook nadrukkelijk een plaats inneemt.

pleinaanpak

In vier gebieden (Escamp, Laak, Schilderswijk en Transvaal) is de zgn. pleinaanpak in gang gezet. Dit is een samenwerkingsverband tussen gemeentelijke diensten, politie, welzijnswerk en bewonersorganisaties. De aanpak richt zich op het bestrijden van overlast door jongeren. Er wordt geïnvesteerd in de jeugd en in het gebied zelf. Een van de zaken

die speelt, is te bezien of een locatie geschikt is te maken voor sport en spel. Gebleken is dat dit zeer bijdraagt aan een positief leefklimaat. Ook de komende jaren wordt deze aanpak voortgezet. Waar nodig geven medewerkers van de welzijnsorganisaties ondersteuning bij het organiseren van sport- en spelprogramma's op pleinen, in aansluiting op schooltijd. De mogelijkheden voor een dergelijke inzet vanuit de welzijnsorganisaties maken we ruimer. De al enkele jaren bestaande werkgroep jongeren en pleinen in Segbroek heeft hiertoe goede impulsen gegeven.

Ouderen	Voor het zo lang mogelijk zelfstandig functioneren en ter voorkoming van het isolement van ouderen is het deelnemen aan sport- en bewegingsactiviteiten een belangrijk middel. De gemeente Den Haag wil dit stimuleren en het aanbod ervan ondersteunen, beschreven in de beleidsnotitie "Sport en Bewegen voor ouderen" (september 1998), waaraan een activiteitenplan is verbonden.
<i>specifieke aandacht</i>	Gebleken is, dat er voor een aantal (groepen) ouderen fysieke, financiële en sociaal-culturele drempels zijn om aan sport deel te nemen. Speciale aandacht behoeven de ouderen en de minima. Sportsupport zal zelfstandige senioren sportgroepen ondersteunen, integratie met bestaande verenigingen stimuleren en voor/met allochtone ouderen een passend aanbod ontwikkelen.
<i>themaconsulent</i>	Er is een themaconsulent Ouderen bij Sportsupport aangesteld. Taken zijn o.a.: werving, scholing en ondersteuning van ouderen voor vrijwilligerswerk in sportverenigingen en de uitvoering van de projecten "Senioren Actief". Hierdoor ontstaat integrale coördinatie van de ouderensportactiviteiten. De steunpuntfunctie van deze consulent is gekoppeld aan de helpdesk van Sportsupport en het Centraal Informatie Punt voor Ouderen (CIPO). Zo ontstaat een loket waar ouderen voor vragen over sport en bewegen terecht kunnen.
<i>uitbreiding</i>	De projecten "Senioren Actief" worden uitgebreid. Deze zijn bedoeld om inactieve ouderen (55 - 65 jaar) aan het sporten te krijgen.
<i>DWO's</i>	Met de DWO's wordt nagegaan hoe zij een sportaanbod kunnen ontwikkelen.
Mensen met een handicap	Het gemeentelijk gehandicapten sportbeleid stelt zich ten doel: het bevorderen van sportbeoefening door mensen met een handicap (gehandicapten) en daardoor maatschappelijke integratie. Sportbeoefening moet de emancipatie en participatie van de deelnemer bevorderen, waardoor voorwaarden geschapen worden voor acceptatie en (organisatorische) integratie. Een streven dat onder invloed staat van de zogenaamde 'normalisatiegedachte', waarbij de sociaal-psychologische ontwikkelingsmogelijkheden van ieder individu centraal staan. De Haagse vereniging de Kameleon en de Stichting Sportbelang Gehandicapten SGK spelen hierbij een cruciale rol.
<i>Nota</i>	De uitwerking van het beleid is te vinden in het "actieplan

<i>gehandicaptenbeleid</i>	gehandicaptensport" (september 1998). Het ministerie van VWS ondersteunt het voor een periode van vier jaar met jaarlijks ' 15.000,- De in ontwikkeling zijnde gemeentelijke nota over gehandicaptenbeleid legt ook een relatie met sport .
<i>Organisatorische integratie en normalisatie</i>	We streven naar organisatorische integratie van validesport met gehandicaptensport. Gehandicapten sporten nu al vaak op dezelfde accommodaties en onder dezelfde condities als valide sporters. Dit bevordert de individuele emancipatie van gehandicapten. De (gemeentelijke) sportaccommodaties dienen goed toegankelijk te zijn voor mensen met een handicap. Het streven is dus gericht op normalisatie. De zelfwerkzaamheid van organisaties die sportbeoefening verzorgen voor mensen met een handicap (de 'speciale sportorganisaties') krijgt een stimulans.
<i>deskundigheidsbevordering</i>	Deskundigheid van het kader van sportverenigingen zal zich meer richten op de ondersteuning van de sport en op de integratie van gehandicapten. De bij Sportsupport aangestelde themaconulent Gehandicapten krijgt hierbij een organiserende en ondersteunende rol.
<i>platform</i>	Voor afstemming, coördinatie en beleidsadvisering is het "Platform Gehandicaptensport" opgericht, dat bestaat uit vertegenwoordigers van de bij de gehandicaptensport betrokken organisaties.
<i>regiovisie</i>	Samen met de regio gemeenten wordt een regiovisie voor samenwerking op het gebied van gehandicaptenbeleid ontwikkeld. Hiervan maakt gehandicaptensport een belangrijk onderdeel uit.
<i>sportieve driehoek</i>	Stimulering van sportdeelname van gehandicapte jeugd zal aansluiten bij de huidige ontwikkelingen van de sportieve driehoek, het speciaal onderwijs, welzijn en sport. (b.v. via schoolsport verenigingen)
<i>maatschappelijk herstel</i>	Het project Maatschappelijk Herstel richt zich op de verbetering van de levenssituatie van mensen die wonen, werk en welzijn moeten ontberen. Het gaat om mensen die zich aan de rand van de samenleving bevinden, zoals ex-gedetineerden, (ex-) verslaafden, dak- en thuislozen, zwervjongeren en (ex-) psychiatrische patiënten. Maatschappelijk herstel wil hen weer activeren en bij het dagelijkse leven betrekken. Hierbij is sport een goed instrument, blijkens bijvoorbeeld een integratieproject looptrainingen waarbij de atletiekvereniging Sparta en Parnassia zijn betrokken. Inspanningen worden verricht om succesvolle projecten te continueren en nieuwe projecten te ontwikkelen.
<i>sociale activering</i>	Sportorganisaties en - verenigingen zullen steeds meer een actieve rol gaan spelen op het gebied van sociale activering. Sociale activering dat zich richt op mensen die langdurig werkloos zijn en voor een deel behoren tot één van de doelgroepen maatschappelijk herstel.

IV SPORTSUPPORT

In het centrum van participatie en professionalisering

introdactie

De doelstelling van de gemeentelijke sportstimulerings- en sportondersteuningsorganisatie Sportsupport is duidelijk: Sportsupport wil ervoor zorgen dat zoveel mogelijk Hagenaars zo lang mogelijk op een zo prettig mogelijke manier kunnen sporten. Om dit te bereiken wil Sportsupport de sportaanbieders in staat stellen om op een vraaggerichte wijze te reageren op maatschappelijke ontwikkelingen. De hoofdtaken van Sportsupport zijn sportstimulering en sportondersteuning. Sportstimulering krijgt vorm via een scala aan projecten, waaronder activiteiten met een maatschappelijk karakter, die in een jaarprogramma worden gepresenteerd. Voor de ontwikkeling van dit programma is de nodige daadkracht vereist. Bij de totstandkoming van het jaarprogramma zijn de 12 bij Sportsupport werkzame consultants betrokken. Zij leggen de basis voor samenwerking met verschillende partijen. Naast de partners uit de sportieve driehoek brengt Sportsupport ook diverse gemeentelijke organisaties als marktpartijen met elkaar in contact. Samenwerking met de Haagse Academie voor Lichamelijke Opvoeding (HALO) speelt daarin een prominente rol. Het mes snijdt hier aan twee kanten. Enerzijds kan gebruik worden gemaakt van de nieuwste inzichten op sportgebeid, anderzijds kan Sportsupport ervaring op studenten overbrengen. Men streeft naar een integrale aanpak. Dit bevordert een goede samenwerking en draagt bij aan een goede invulling van voor succes vereiste randvoorwaarden. Via promotionele activiteiten zullen werkwijze en taken van Sportsupport nadrukkelijker onder de aandacht van de Haagse sportwereld worden gebracht. Daarbij zal optimaal gebruik van hulpmiddelen (ICT, foldermateriaal) worden gemaakt. De dienstverlening zal vraaggestuurd plaatsvinden. Dit kan leiden tot verschuivingen in het takenpakket van Sportsupport. Een integrale aanpak en transparantie van wie waarvoor verantwoordelijk is, zal bijdragen aan verbetering van de gevraagde producten.

Voor de financiering van Sportsupport-projecten maken we onder meer gebruik van middelen uit fondsen die buiten de zgn. "sportbegroting" vallen zoals het Grote StedenBeleid, jeugd en veiligheid, preventief jeugdbeleid, sportieve buurtontwikkeling, stadsdeelbudgetten en het leefbaarheidsfonds. Soms zijn bij projecten sponsorgelden beschikbaar. In juni 1999 heeft Sportsupport een plan van aanpak sportondersteuning gepresenteerd. Dit geeft invulling aan de sportondersteunende functie van Sportsupport en wordt in de komende jaren in fasen ingevoerd.

breedtesportimpuls

Het Ministerie van VWS heeft extra middelen voor de sport ingezet om gemeenten in staat te stellen de lokale breedtesport een impuls te geven. Doel daarvan is een duurzame verbetering van het lokale sportaanbod. Een integrale benadering moet een oplossing bieden voor maatschappelijke "problemen" en het leggen van dwarsverbanden

tussen sportaanbieders zoals onderwijs, recreatie, welzijnswerk en gezondheidszorg. Door samenwerking van diverse verenigingen ontstaan clusters van sportvoorzieningen. Daardoor kan de sporter één loket benutten voor zijn/haar wensen en "shoppen". Den Haag heeft plannen voorgelegd voor verdieping en verbreding van het project "Haagse Jeugd in Beweging", de aanstelling van een manager op het nog te realiseren sportpark "De Verademing", van professionals in de sport, de digitale sportkaart en de aanleg van een avontuurlijke playground. Op co-financieringsbasis heeft het ministerie van VWS een subsidie toegekend van ongeveer 2.6. mln. De projectperiode loopt van 2000 tot 2007.

SEM/Mensenwerk Het sociaal-educatief masterplan "Mensenwerk" richt zich op de aanpak van de sociaal-culturele scheiding in de stad. Het is een investeringsplan dat aangeeft hoe het huidige aanbod van sociale en educatieve voorzieningen en activiteiten moet worden uitgebreid of aangepast. Sport wordt ingezet om de Hagenaars te helpen hun talenten en interesses te ontdekken en te ontwikkelen en is een belangrijk socialisatie-instrument.

V Professionalisering

Samen de schouders eronder

introdactie Sportstimulering en sportondersteuning zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Om mensen te stimuleren te gaan sporten is er voldoende sportaanbod nodig en andersom. Sportsupport doet zowel het een als het ander. Over sportstimulering is in een vorig hoofdstuk geschreven. Sportondersteuning krijgt op vier manieren vorm: informatie, praktische verenigingsondersteuning, vrijwilligersondersteuning en deskundigheidsbevordering.

informatie Eén van de speerpunten van Sportsupport is het ontwikkelen van een helpdesk voor het verstrekken van informatie aan verenigingen in het algemeen en sportbestuurders in het bijzonder. Doel is de informatievrager sneller en beter te kunnen helpen. Nevendoel is alle informatie in één systeem onder te brengen, zodat optimaal van de aanwezige kennis gebruik kan worden gemaakt. Het gaat daarbij om eerste-lijnsbeantwoording, advies op maat en doorverwijzing. Via promotionele activiteiten zullen werkwijze en taken van Sportsupport nadrukkelijker onder de aandacht van de Haagse sportwereld worden gebracht. Zoals eerder opgemerkt maken we daarbij gebruik van de hulpmiddelen ICT en foldermateriaal. De dienstverlening zal vraaggestuurd plaatsvinden. Dit kan leiden tot

verschuivingen in het takenpakket van Sportsupport. Een integrale aanpak en transparantie van wie waarvoor verantwoordelijk is, zal bijdragen aan verbetering van de gevraagde producten. Door koppeling aan de sportinfolijn ontstaat een vraagbaak voor zowel de individuele burger als voor de (sport)organisaties. Naast informatiepunt moet de Helpdesk ook gaan fungeren als documentatiepunt. Sport en Bewegen voor Ouderen wordt ook op de Helpdesk aangesloten. De mogelijkheden voor de toepassing van informatie- en communicatie technologie (ICT) krijgen bij de ontwikkeling van de Helpdesk eveneens aandacht.

*verenigings-
ondersteuning
in de praktijk*

De gemeente Den Haag telt ongeveer 550 organisaties die sport aanbieden. Zo n 500 daarvan zijn sportverenigingen. De overige zijn voornamelijk commerciële aanbieders, zoals sportscholen, squash- en racketcentra en bowlingbanen. Er is sprake van een zeer gevarieerd aanbod, dat door de laagdrempeligheid en maatschappelijke betekenis van enorme waarde is.

Sportverenigingen hebben het moeilijk door teruglopende ledentallen, stringente regelgeving en maatschappelijke ontwikkelingen. Via praktische en op maat gesneden begeleiding proberen we aan wensen en behoeften van de verenigingen te voldoen en daardoor de kwaliteit van de Haagse sportstructuur te verbeteren en te versterken.

Op basis van het actieplan van de NOC*NSF en het daarop aansluitende plan van Sportsupport proberen we de vraaggerichtheid en flexibiliteit van de sportverenigingen te vergroten. Uitgangspunten van de gemeentelijke rol zijn daarbij: deskundigheid, optimale communicatie, facilitering, niet bemoeizuchtig of verplichtend en beschikbaar voor alle verenigingen.

*vrijwilligers-
ondersteuning*

Vrijwilligers zijn goud waard. Zonder de ruim 15.000 vrijwilligers zou de verenigingssport niet bestaan. Zij dragen de sportinfrastructuur en zorgen voor het maatschappelijk rendement.

Ook sportverenigingen kunnen zich helaas niet onttrekken aan de trend dat het verrichten van vrijwilligerswerk minder vanzelfsprekend is geworden. Hierdoor is bij sommige verenigingen een kadertekort ontstaan. De gemeente wil samen met de verenigingen en scholen actief werken aan het werven en binden van vrijwilligers.

Uitgangspunt van het algemeen vrijwilligersbeleid is de onlangs gepresenteerde beleidsnotitie Haagse vrijwilligers zijn goud waard (juni 1999). De gemeente stimuleert, waardeert en schept voorwaarden die van belang zijn voor de uitvoering en continuïteit van het vrijwilligerswerk. Ze biedt faciliteiten, subsidieert activiteiten en biedt ondersteuning bij organisatorische aangelegenheden en werving. Voor de sport wordt in samenspraak met de verenigingen door middel van enkele workshops in de stadsdelen het beleid uitgewerkt in een nota "Haagse vrijwilligers in de Sport". Deze nota zal na het zomerreces verschijnen. Hierin zal tevens het idee voor een "Gilde voor de sport"

worden uitgewerkt. Sportverenigingen vormen de basis voor de nagestreefde infrastructuur en moeten in staat zijn op langere termijn vrijwilligers te vinden en te binden.

*deskundigheids-
bevordering*

Een goed opgeleid kader is belangrijk voor het functioneren van een sportvereniging. Sportsupport zal een aanbod ontwikkelen om de kwaliteit van het bestuurlijk, organisatorisch en begeleidend kader van de Haagse sportverenigingen te verbeteren. Hierbij gaat het in eerste aanleg niet om het samenstellen en geven van cursussen. Sportbonden staan namelijk zelf borg voor een aanbod van cursussen op sporttechnisch, bestuurlijk, organisatorisch en begeleidend vlak. Een aantal andere instanties, zoals de provinciale sportraad, biedt ook opleidingen aan.

Sportsupport treedt in overleg met de cursusaanbieders om tot een betere afstemming te komen en ontwikkelt pas cursussen, wanneer het aanbod niet aan de vraag voldoet of wanneer maatwerk vereist is.

*kwaliteits-
zorgsysteem*

Waar de sportverenigingen dienstverlenend zijn aan de leden, is Sportsupport dienstverlenend aan de verenigingen. De eisen die aan de verenigingen en aan Sportsupport worden gesteld zijn steeds hoger. Voor beide dienstverleners is de invoering van een concrete vorm van kwaliteitszorg en -bewaking daarom van groot belang. We onderzoeken op basis van het hiervoor genoemde actieplan van de NOC*NSF of we een bruikbaar systeem kunnen ontwikkelen. Mogelijk kunnen we voor de verenigingen een kwaliteit certificering invoeren. Voorwaarde daarbij is, dat de verenigingen een dergelijk systeem breed ondersteunen en dat zij bereid zijn om zelf verantwoordelijkheid te dragen voor een orgaan dat de bijbehorende toetsing en controle verzorgt.

*sportservice-
medewerkers*

Sinds 1998 is er de 40.000- banenregeling (zgn. in- en doorstroombanen) die het mogelijk om sportservicemedewerkers aan te stellen. De gemeente heeft ervoor gekozen hen in gemeentelijke dienst te nemen om de verenigingen niet met werkgeversrisico's te belasten. Bovendien is de gemeente beter in staat om doorstroombmogelijkheden te coördineren en kunnen de medewerkers gebruik maken van de vormings- en opleidingsbudgetten van de dienst OCW. Op dit moment zijn ongeveer 90 sportservice-medewerkers actief bij sportorganisaties. Zij verrichten een diversiteit aan taken. Recentelijk is een evaluatie uitgevoerd. De resultaten van een landelijk onderzoek zijn hierbij betrokken. Uit de evaluatie blijkt dat de sportservicemedewerkers voorzien in de vraag van de georganiseerde sport en dat zij het reguliere vrijwilligerswerk niet in de weg staan. Ook blijkt dat de sportservicemedewerkers tevreden zijn over hun werk. De gemeente Den Haag streeft naar een uitbreiding van het aantal sportservicemedewerkers tot 100.

professionals

Professionele ondersteuning dient om de bestaande sportinfrastructuur te versterken en te moderniseren en om de verenigingen te helpen over

de grenzen van de - sportgerichte - doelstelling te kijken naar nieuwe ontwikkelingen en uitbreidingsmogelijkheden van het sportaanbod. De intensivering van de ondersteuning door Sportsupport en het part-time aanstellen van professionals *bij de verenigingen zelf* kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan cultuurverandering en product vernieuwing.

Professionalisering van de Haagse sport is een toegevoegde waarde aan het kader van de sportieve driehoek. Ze biedt een instrument tegen verkokeringsverschijnselen binnen de georganiseerde sport, kan een cultuuromslag bewerkstelligen en leiden tot innovatieve spin off.

Vrijwilligers blijven de kurk waarop verenigingen drijven.

Professionalisering is bedoeld om het kaderprobleem in de georganiseerde sport aan te pakken en daarbij tegelijk kansen te bieden aan sportinnovatie. Het Haagse professionalisering-plan dat in het kader van de breedtesportimpuls van het Ministerie van VWS is opgesteld sluit naadloos aan op de praktische verenigingsbegeleiding van Sportsupport en borduurt voort op het beleidsvoorstel professionalisering in de sport van NOC*NSF.

VI Productinnovatie

Nieuw, maar al gauw gewoon

introductie

Ongeorganiseerd en ongebonden sporten en recreëren wordt steeds populairder. Mensen willen minder gebonden zijn aan een tijdstip of plaats of medespelers. Ze vinden recreatie en ontspanning wel steeds belangrijker. Fietsen, wandelen, skaten, skeeleren, basketballen, tennissen, water- en strand sporten zijn populaire vormen van ongebonden vrijetijdsbestedingen. Sporters zijn intensieve medegebruikers geworden van de openbare ruimte. Dat vraagt om aanpassing van sportorganisaties, van regelgeving en vooral van de openbare ruimte. Er moeten voorzieningen komen die het mogelijk maken om in de openbare ruimte op een veilige manier naar hartelust te sporten. Vooral het skaten verdient daarbij de aandacht.

samen spelen

Spelen en samen spelen is belangrijk voor kinderen. De openbare ruimte is hiervoor minder geschikt geworden. Toch is buiten spelen belangrijk. Kinderen ontdekken daardoor de omgeving, ontwikkelen hun motoriek, ontmoeten leeftijdgenoten en leren aldus samen te spelen, regels met elkaar te maken en met elkaar te delen. De diensten Stadsbeheer, Stedelijke Ontwikkeling en Onderwijs, Cultuur en Welzijn werken samen aan een nota *Samen Spelen* die nog voor het zomerreces zal worden behandeld. Uitgangspunt is dat alle jongeren veilig buiten moeten kunnen spelen. Kleine kinderen vlak bij huis, de grotere wat verder weg. Locaties die daarvoor onder meer in aanmerking komen zijn schoolpleinen, groenvoorzieningen, parken en sportcomplexen.

Haagse hopjes

Op vele plekken in Den Haag staan zgn. Haagse Hopjes. Dit zijn containers van waaruit na schooltijd in samenwerking met organisaties sport- en spelmaterialen worden uitgeleend aan kinderen in de basisschoolleeftijd. Vanwege het grote succes wordt steeds vaker gekozen voor vaste locaties. Per hopje zijn twee medewerkers aangesteld op basis van de I/D-banenregeling. Dit beleid wordt voortgezet. Gestreefd wordt naar een verdubbeling (thans: 14 hopjes) van het aantal hopjes in de komende vijf jaar.

sportieve buurt-ontwikkeling

Met name in stadsvernieuwingsgebieden en gebieden waarvoor wijkplannen worden ontwikkeld zullen we daarvoor geschikte locaties in samenspraak met buurt, bewoners- en welzijnsorganisaties, scholen, verenigingen en de Dienst Stadsbeheer inrichten voor sportief gebruik. De decentrale welzijnsorganisaties wordt gevraagd een functie te vervullen in het beheer- en de coördinatie ervan. De middelen voor aanleg zijn afkomstig uit het investeringsprogramma ISV/GSB. Het beleid van de Sportieve Buurtontwikkeling zal zeker worden voortgezet. De sport-o-theek vervult de rol van verhuurder van sport en spelmaterialen aan DWO's, scholen en verenigingen om de activiteiten mogelijk te maken.

playgrounds

Playgrounds zijn grotere speelvoorzieningen waarop diverse sporten beoefend kunnen worden. In feite is de playground het gedachtegoed van Richard Krajicek. De door hem opgerichte Richard Krajicek Foundation (RKF) wil kinderen in achterstandsgebieden de mogelijkheid bieden tot sportbeoefening, vooral daar waar sporten beperkt mogelijk is. Naast de gemeente, de Postcodeloterij en de sportbonden is de RKF bij de aanleg van playgrounds een grote investeerder. De reeds gerealiseerde playgrounds de Hondiusstraat, de Spaarwaterstraat, het Vermeerpark en de Schimmelweg. Concrete plannen zijn er voor het Dr. de Visserplein, Van St. Aldegondeplein, het campusterrein aan de Beresteinlaan en de Paets-van Troostwijkstraat. Beheer, onderhoud, toezicht en activiteiten zijn de succesfactoren voor de gerealiseerde playgrounds. Al in de voorbereidingsfase zullen deze aspecten voldoende moeten worden gewaarborgd, ook in financiële zin.

een gemeentebrede aanpak

In Den Haag komen veel locaties in aanmerking voor plaatsing van een skateramp, aanleg van een playground of herinrichting in het kader van Sportieve Buurtontwikkeling. Het gaat hierbij niet alleen om pleinen of schoolspeelplaatsen in de woonomgeving, maar ook om grotere locaties als het Zuiderpark (skatevoorziening, cricketpitch) en het strand. Voor de ongeorganiseerde sporten sluiten we aan op de door beoefenaars als natuurlijk gekozen locaties, zoals het skeeleren in het Zuiderpark en het mountainbiken in Madestein. Ook bevorderen we voorzieningen op het gebied van catering en sanitair. De nota "Samen Spelen" zal hierop nader ingaan. Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten op bestaande (sport)voorzieningen. De betrokken

gemeentelijke diensten brengen nog in 2000 een inventarisatie uit van alle in aanmerking komende locaties en de gewenste voorzieningen.

VII Promotie en promoveren

Den Haag, Topsportwijzer.....

- introdunctie* Topsport heeft een grote maatschappelijke betekenis, vooral voor de individuele ontplooiing van burgers. Zowel in directe (financiële) als indirecte (werkgelegenheids-) zin is door een toegenomen publieke belangstelling het economisch belang toegenomen. Ten slotte heeft topsport een sociaal-culturele functie. Topsport verzorgt een belangrijk deel van het amusement en levert een bijdrage aan de passieve recreatie, de sociale cohesie en de integratie in de samenleving. Topsporters vervullen een voorbeeldfunctie voor jongeren en dragen bij aan het stimuleren van sportparticipatie.
- sportambassadeurs* Welk stimulerend effect topsport heeft op sportdeelname bewijzen de 25 Haagse sportambassadeurs die tijdens de gemeentelijke sportontvangst in 1999 werden benoemd. Zij hebben een zeer respectabele topsportachtergrond. Door hun aanwezigheid en uitstraling bij evenementen, openingen, op scholen en in wijken stimuleren zij de sport. De inzet van de sportambassadeurs is, ondanks hun vaak drukke werkzaamheden, bewonderenswaardig en getuigt van een grote betrokkenheid bij de Haagse sport. Voor het instituut sportambassadeurs zal zeker een budget gereserveerd blijven.
- sportontvangst* De jaarlijkse sportontvangst wordt gecontinueerd. Op deze ontvangst worden de jaarlijkse sportprijzen van de gemeente uitgereikt. Met ingang van 2000 zullen er twee prijzen worden toegevoegd; de amateurprijs en de scheidsrechtersprijs. Naast deze sportontvangst zal de gemeente zich inspinnen om het Haaglanden Sportcafé als platform voor sport, politiek en bedrijfsleven voort te zetten.
- Sportstad Den Haag* In juni 1995 besloot de gemeenteraad tot het overdragen van de taken van het bureau Sportstad dat belast was met de bevordering van topsport naar de Stichting Promotie Den Haag. De gemeente draagt hier momenteel jaarlijks aan bij voor in totaal f 350.000. Het bureau Sportstad is belast met het doen organiseren c.q. bevorderen van (top)sportevenementen op nationaal en internationaal niveau, in en op Haagse accommodaties, ter profilering van Den Haag als sportstad." Doelstelling is het profileren van Den Haag als (top)sportstad, teneinde het imago van Den Haag te verbeteren en een positief effect op de economie van de stad te bereiken. De taken van Sportstad Den Haag van de afgelopen periode van vier jaar inmiddels zijn geëvalueerd. Mede op basis daarvan zal herijking van het beleid plaatsvinden.

*Olympisch
Steunpunt*

Het Olympisch Steunpunt in de regio Den Haag vervult de rol van helpdesk voor individuele (aankomende) topsporters en topsportorganisaties. Het adviseert en verwijst onder andere op maatschappelijk, sportmedisch, -organisatorisch en -technisch gebied en geeft advies over sponsoring en scholing. De gemeente is bereid om een financiële bijdrage aan het Steunpunt te verlenen onder de voorwaarde dat ook het NOC*NSF en de overige regiogemeenten participeren. Hiervoor zullen door het steunpunt acties worden ondernomen.

talentenfonds

Bij de begrotingsbehandeling 2000 en de meerjarenbegroting 2001-2003 is door de gemeenteraadsfractie van Groenlinks een motie ingediend ter ontplooiing van jeugdige talenten op allerlei gebied. De oprichting van een dergelijk talent-kids fonds is momenteel, mede in overleg met het Olympisch Steunpunt en bedrijfsleven, in voorbereiding. Dit fonds is nadrukkelijk ook bedoeld voor sporttalenten.

HFC ADO Den Haag De gemeente hecht groot belang aan een goed functionerende betaald voetbalorganisatie in onze regio. HFC ADO Den Haag maakt deel uit van de Haagse identiteit en vormt een belangrijk onderdeel van de grootstedelijke samenleving. De club kan niet zonder de stad en de stad kan niet zonder de club. Waar afstand jarenlang beleid was voor de relatie tussen gemeentebestuur en club zal in de toekomst een nauwere samenwerking tot stand komen. De gezamenlijke inzet van club, gemeente en bedrijfsleven is een belangrijke pijler onder de toekomst van ADO. De gemeente heeft medewerking toegezegd aan de actie Voor de stad, voor de club . Een actie gericht op het betrekken van alle Haagse bedrijven bij de club. Bovendien wordt een onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om een nieuw stadion te bouwen. Om de club in de gelegenheid te stellen zonder last uit het verleden door te kunnen worden, onder voorbehoud van goedkeuring door de raad, twee miljoen gulden ter beschikking aan ADO gesteld.

*Segbroek
Sportplan*

Sporttalenten dienen zich vaak op zeer jeugdige leeftijd aan. Om de top te bereiken is veel trainingsarbeid nodig en daardoor komt soms de studie in het gedrang. Om jongeren hierin te begeleiden zijn landelijk zogenaamde LOOT-scholen aangewezen/gesticht (Landelijk Overleg Onderwijs Topsport). Het Haagse Segbroek College is zo'n LOOT-school. Ook de scholengemeenschap "Westhage" voor mavo en vbo neemt inmiddels deel aan dit plan. Vanwege de belangrijke functie van deze school draagt Den Haag jaarlijks f. 55.000 bij aan het Segbroek Sportplan.

landelijke situatie

De breedte- en de topsport krijgen de komende jaren landelijk een forse impuls. Het totale rijksbudget zal in de periode tot en met 2002 worden verhoogd van 55 naar 110 miljoen. Daarvan gaat 75% naar de breedtesport, de rest gaat naar topsport (zie hoofdstuk 4).

Bij topsport ligt het accent vooral op talentontwikkeling en het binnenhalen van grootschalige topsportevenementen, twee elementen die uitstekend aansluiten bij het geformuleerde Haagse beleid. We zullen aanhaken bij het binnenkort door het ministerie van VWS nader te definiëren (subsidie)beleid. Hierbij denken we aan koppeling van de evaluatie van de Haagse situatie aan het Rijksbeleid en aan (inter)nationale tendensen. De nadruk in Den Haag ligt daarbij op het stimuleren van talenten in de breedtesport.

*topsport-
accommodaties*

Uitgangspunt is, dat Den Haag moet beschikken over accommodaties waar Haagse verenigingen op het allerhoogste niveau sport kunnen beoefenen. Tot 2002 is hiervoor f 100.000,- extra beschikbaar gesteld. Nu recentelijk is besloten tot de sloop van Houtrust Sport, hebben we opdracht gegeven tot een onderzoek naar de mogelijkheden van het realiseren van een nieuwe overdekte topsportaccommodatie. Een dergelijk haalbaarheidsonderzoek vindt ook plaats voor de ontwikkeling van een nieuw stadion voor HFC ADO Den Haag. Beide onderzoeken dienen nog voor de zomer te worden afgerond.

toekomst

*analyse
maatschappelijke
positie topsporter*

De Adviesraad voor Sport en een extern bureau hebben een analyse gemaakt van het huidige topsportklimaat. Zo is bezien of de maatschappelijke carrière van de topsporter in Den Haag voldoende aandacht krijgt. De enige organisatie die zich structureel bezighoudt met de topsporters is het Olympisch Steunpunt. Aangezien deze organisatie deel uitmaakt van Sportstad Den Haag heeft ze geen structurele rol in beleidsvormende danwel -uitvoerende zin. Door onvoldoende middelen kan het Olympisch Steunpunt slechts gedeeltelijk zijn doelstellingen realiseren. Daarbij komt dat het bedrijfsleven weinig geïnteresseerd is in het leveren van geld, kennis en infrastructuur. Talent wordt hierdoor minder goed herkend en krijgt te weinig mogelijkheden om zich te ontwikkelen. Volwassen topsporters moeten het stellen zonder structurele begeleiding, waardoor de optimale concentratie op topsport ontbreekt.

*analyse
sportinfrastructuur*

Doordat een professionele topsportorganisatie ontbreekt die via continue beleidsvorming en -uitvoering aandacht besteedt aan de ondersteuning van (potentiële) topsportverenigingen, blijft het draagvlak voor topsport beperkt. Sportmedische en sporttechnische ondersteuning worden door het Olympisch Steunpunt verzorgd. Bij de organisatie van topsportevenementen ligt de nadruk op de promotionele potenties. Door topsport als onderdeel van het toeristisch product te beschouwen, krijgt het niet de benodigde sport-professionele aandacht. Een structureel verwervingsbeleid voor topsportevenementen ontbreekt momenteel. Voorts is er sinds kort een ontoereikend aanbod aan topsportaccommodaties. De mogelijkheden voor training en de organisatie van topsportwedstrijden en -evenementen, zijn door het

ontbreken van een multifunctionele topsporthal zeer beperkt. Verder wordt onvoldoende aangesloten wordt op de sporten die van oudsher een sterke positie hebben (of hebben gehad) en dus passen bij het karakter van de stad. Evenementen krijgen hierdoor een incidentele en oneigenlijke status.

*analyse
randvoorwaarden*

Den Haag speelt bij de verwerving en organisatie van (top-) sportevenementen bijvoorbeeld te weinig in op de unieke ligging en natuurlijke mogelijkheden van water, strand en duinen. Kansen om topsporten te ontwikkelen die bij het eigen karakter van de stad passen worden gemist. Bij de eventuele realisatie van nieuwe topsportaccommodaties dienen we expliciet aandacht te schenken aan de bereikbaarheid. De omvang van evenementen is daarbij maatgevend. Het aanbod aan verblijfsaccommodaties is in het verleden toereikend gebleken, maar er zijn ontwikkelingen waarmee in de toekomst rekening moet houden teneinde een volledig aanbod te kunnen bieden.

benchmark

Op basis van onderzoek en interviews, is de huidige kwaliteit en kwantiteit van topsport in Den Haag beoordeeld. Het topsportproduct van Den Haag en de gemeentelijke inspanningen zijn vervolgens vergeleken met Amsterdam, Rotterdam en Utrecht. Den Haag zijn gehanteerd. Vervolgens zijn alle resultaten vergeleken. Uit de benchmark-studie blijkt dat de gemeente Den Haag een sterk onderontwikkelde positie inneemt. Verder is naar voren gekomen dat het topsportproduct van een stad in algemene zin niet een groeiproces is met een lineair verloop, maar met een exponentiële curve. Topsport heeft onder invloed van een continue, consequent en helder topsportbeleid een zichzelf versterkend effect. Daarnaast is uit het onderzoek een aantal kritische succesfactoren naar voren gekomen.

succesfactoren

Gemeenten dienen bij de ontwikkeling van hun topsportbeleid c.q. product te beginnen bij de basis, te weten de lokale verenigingen en sporters met topsportambities;

Verenigingen dienen te worden gestimuleerd tot het opstellen van een structurele en expliciete toekomstvisie, waarin de ambities expliciet worden gemaakt en op basis waarvan gekomen kan worden tot een strategische inzet van de ondersteuning;

Gestreefd dient te worden naar een gewogen opbouw van het evenementenaanbod. In ieder geval verdient het aanbeveling te starten met evenementen die aansluiten bij het eigen verenigingsaanbod. Een gezond vrijwilligerskader is cruciaal voor de haalbaarheid van nagenoeg alle topsportevenementen; Politiek/bestuurlijke vertegenwoordiging is onmisbaar op plaatsen waar evenementen worden gegund of waar belangrijke beslissers aanwezig zijn;

Een topsportorganisatie kan deuren openen voor initiatiefnemers en organisatoren van topsportevenementen, daarnaast kunnen zede bereidheid tot participatie van het bedrijfsleven aanzienlijk vergroten;

De investeringen van de lokale overheid vormen een spiegel voor het bedrijfsleven. Als een gemeente zelf de bereidheid heeft getoond substantieel te investeren in topsport, dan is zij een professionele onderhandelings-partner en een serieuze partij voor het bedrijfsleven;

Het streven van een grote stad naar een regionale aanpak van topsport komt het beste tot z'n recht als het eigen product reeds sterk ontwikkeld is;

Een gemeente dient specifieke speerpunten te formuleren in haar topsportbeleid in algemene zin en in de ondersteuning van topsportverenigingen in het bijzonder. Ondersteunen en uitbouwen van eigen krachten is het beste vertrekpunt voor topsportontwikkeling.

ontwikkelpunten

Deze succesfactoren leiden tot de volgende aandachtspunten:

- 1. ontwikkeling van een integraal topsportbeleid**
 - a. kies speerpunten, passend bij het eigen sportaanbod en de eigen ligging;
 - b. stimuleer verenigingen tot het opstellen van een toekomstvisie;
 - c. bied structurele ondersteuning op basis van een eigen visie;
 - d. stimuleer zelfwerkzaamheid en organisatiekracht van verenigingen;
 - e. ontwikkel een primaire beleidsrichting voor een professionele topsportorganisatie.
- 2. vormgeving professionele Haagse topsportorganisatie**
 - a. zorg voor een zelfstandige organisatie, met als primaire taak: de bevordering van topsport;
 - b. optimaliseer de personele bezetting in kwaliteit en kwantiteit;
 - c. vergroot de slagvaardigheid met een eigen prestatiegebonden budget;
 - d. zorg voor sterke, zelfstandige beleidsvorming binnen gemeentelijke randvoorwaarden;
 - e. verricht continue beleidstoetsing, -evaluatie en doorontwikkeling;
 - f. creëer professionele evenementenverwerving met een actieve rol voor directie én politiek/bestuurlijke vertegenwoordiging;
 - g. integreer het Olympisch Steunpunt (O.S.) in de topsportorganisatie;
 - h. optimaliseer een waardevolle infrastructuur voor het O.S. met (uitbreiding van de) financiële ondersteuning.

stimulatie van topsport

Op basis van de succesfactoren en de ontwikkelpunten streven we naar een sterke ontwikkeling van het lokale topsportproduct vanuit de basis. Middelen, menskracht en kennis zetten we in bij de stimulatie van (top-) sportverenigingen en andere in topsport participerende partijen. De bestaande topsporten als onder andere hockey en korfbal die sinds

jaar en dag op het hoogste niveau acteren zijn daarbij uitgangspunt. Geleidelijk zal zo een volwassen topsportklimaat ontstaan. Het is belangrijk dat Den Haag zelf een primaire beleidsrichting vormgeeft. Hierin wordt bijvoorbeeld verwoord welke sporten speerpunten zullen zijn en welke natuurlijke kwaliteiten (zee, strand en duinen) we willen benutten. De topsportorganisatie dient dit beleid verder te ontwikkelen. De gemeente heeft voldoende sturingsmiddelen door middel van het formuleren van speerpunten.

professionele organisatie

De topsportorganisatie is op hoofdlijnen verantwoordelijk voor:

- beleidsvorming en -uitvoering op basis van de gemeentelijke primaire beleidsrichting;
- ontwikkeling van het Haagse topsportproduct op basis van een budgetsubsidiëring ;
- stimulering, ondersteuning en facilitering van (top-) sportverenigingen bij autonome visieontwikkeling, zelfwerkzaamheid en organisatiekracht in het kader van topsport.

overlegorganen

We zullen één centraal overlegorgaan voor alle belanghebbenden bij het Haagse topsportproduct in het leven roepen. Dit orgaan zal expliciete en geformaliseerde beleidsvormende taken krijgen. De trekkersrol ligt bij de topsportorganisatie.

sponsorcollege

De banden met het Haagse bedrijfsleven krijgen de aandacht via het Sponsorcollege. Dit orgaan moet specifieke wensen vanuit het bedrijfsleven continue in beeld brengen en initiatieven in een vroegtijdig stadium herkennen en faciliteren. Tegenover de bijdragen uit het bedrijfsleven dienen tegenprestaties te staan. Politiek/bestuurlijke vertegenwoordiging van het hoogste niveau op bijeenkomsten van het Sponsorcollege zijn daarom van cruciaal belang.

accommodatie-kwaliteit

De topsportorganisatie zorgt voor een constante monitoring, toetsing en evaluatie van de (top-)sportaccommodatiekwaliteit.

VIII De Adviesraad voor Sport

Goede raad is goud waard

introductie

In 1997 is bij wijze van proef de Adviesraad voor Sport geïnstalleerd. De raad bestaat uit twaalf leden die op persoonlijke titel zitting en affiniteit met de sportwereld hebben, zij het vanuit verschillende invalshoeken zoals politiek, bedrijfsleven, onderwijs, welzijnswerk, bewoners, allochtonen en topsport.

taken

De Adviesraad voor Sport geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de wethouder en de raadscommissie over het (toekomstig) sportbeleid van de gemeente Den Haag. Voor de invulling van die hoofdtaak zijn de volgende taken geformuleerd:

- het tot stand brengen en onderhouden van een netwerk van organisaties en instellingen op het gebied van sport;
- het opstellen van een jaarverslag;
- het formeren van stuurgroepen op specifieke gebieden
- het deelnemen aan overlegsituaties;
- het screenen van planologische ontwikkelingen op sportgebied.

bijdragen

In de nog korte periode van haar bestaan heeft ze al vele bijzonder waardevolle adviezen uitgebracht, ook bij het totstandkomen van deze nota.

Op basis van evaluatie in 1999 is de Adviesraad voor Sport definitief ingesteld, hetgeen een belangrijke stap voorwaarts is in de voortgaande ontwikkeling van het Haagse sportbeleid. Secretariële- en facilitaire ondersteuning geschiedt vanuit de dienst OCW. Hiervoor is jaarlijks een bedrag van f. 75.000,- beschikbaar gesteld. Binnen dit bedrag is een ambtelijk secretaris aangesteld voor 2,5 dag per week.

IX Financiën

Op de goede weg

introductie

Den Haag is op de weg terug na een periode van bezuinigingen. Er is nog een lange weg te gaan voordat middelen en menskracht sporen met ons ambitieniveau. De sportuitgaven bedragen jaarlijks bijna 50 miljoen waartegenover 13,5 miljoen aan inkomsten staan. Achterstallig onderhoud wordt weggewerkt en het college heeft voor de huidige raadsperiode jaarlijks aan de begroting voor de sport een bedrag van een miljoen toegevoegd.

Daarnaast wordt geput uit incidenteel vrijkomende gelden. Ook worden in diverse andere beleidsvelden middelen bestemd voor een integrale aanpak, inclusief sport. Zo zijn middelen beschikbaar gesteld voor Sportieve Buurtontwikkeling uit het investeringsprogramma GSB/ISV, middelen in het kader van Preventief Jeugdbeleid, Jongeren meer in Balans en Multi Culturele Stad. Ook doen zich, zoals eerder in deze nota beschreven, nieuwe subsidiemogelijkheden via het Ministerie van VWS.

subsidies en tarieven

Het bureau Sportstad Den Haag ontvangt ' 401.000,- subsidie ten bate van de ondersteuning en acquisitiewerkzaamheden. Deze subsidie zullen we nader beschouwen bij de omzetting naar de productsubsiëringsmethodiek van het totaal van gemeentelijke subsidies dat aan de Stichting Promotie Den Haag wordt verstrekt. De portefeuilles Economie en Cultuur zijn hier mede bij betrokken.

De huidige ruimte om initiatieven vanuit het veld te subsidiëren bedraagt momenteel ' 57.000,--. Dit bedrag is bestemd voor bijdragen aan de organisatie van voor de actieve en passieve recreatie belangrijke activiteiten. Dit bedrag zal in relatie met de ambities worden verhoogd. Daarnaast kent de gemeente Den Haag een fors bedrag aan indirecte subsidie toe. Immers, de accommodaties worden alle tegen niet kostendekken de tarieven verhuurd aan sportverenigingen die aangesloten zijn bij de NOC*NSF. De huidige subsidies en tarieven zijn zowel in hoogte als in systematiek een gevolg van historische ontwikkeling.

Aan het huidige systeem kleven nadelen die, zo is in het verleden gebleken, niet gemakkelijk zijn op te lossen. Het is de vraag of het subsidie- en tarievenstelsel niet inzichtelijker en doelgerichter kan. Bovendien is het in het huidige systeem niet altijd zeker dat de subsidie inderdaad die groepen, verenigingen en individuen bereikt die een dergelijke subsidie nodig hebben. Alleen van de gebruikers van de Ooievaarspas, die immers ook een vorm van subsidie omvat, weten we dat zeker.

Met een kritische blik op de "betaalbaarheid" zullen we de huidige subsidie- en tarievenssystematiek daarom tegen het licht worden gehouden. Daarbij zullen we contacten leggen met gemeenten die al langere tijd met dit vraagstuk bezig zijn.

de begroting

De begroting is weergegeven conform de volgorde van deze nota. Ze omvat de cijfers zoals deze voorkomen in de begroting van de dienst OCW voor het jaar 2000. In deze begroting is tevens het jaarlijks extra miljoen opgenomen dat vanaf de nieuwe college periode beschikbaar is gesteld.

Financien naar hoofdstuk (* 1000)

	lasten 2000	batens 2000	saldo 2000
Sportaccommodaties			
Bijdrageregeling gymnastieklokalen	259		259
Verhuur gymlokalen	168	97	71
Zwembaden	22.959	7.208	15.751
Sporthallen	13.007	3.939	9.068
Sportvelden	13.165	2.285	10.880
Beheersadviesraden	37		37
Totaal	49.595	13.529	36.066
Sportstimulering			
Personeelslasten/overhead	719		719
Adviesraad voor Sport (excl. salarissen)	30		30
Jeugd	460		460
Asielzoekers	5		5
Vrijwilligers	25		25
Ouderen	81		81
Gehandicapten	43		43
Kameleon	70		70

Sportmagazine	25		25
Totaal	1.458		1.458
Sportsupport			
Sportsupport (incl. sport servicemedewerkers)	6.201	4.657	1.544
Totaal	6.201	4.657	1.544
Promotie			
SPDH	299		299
Wijkactiviteiten	101		101
Sportstad Den Haag	102		102
Olympisch Steunpunt	5		5
Segbroek sportplan	16		16
Topsportaccommodatie	100		100
Sportontvangst	32		32
Div. evenementen	57		57
Totaal	712		712
Totaal generaal	57.966	18.186	39.780

X Samenvatting

inleiding

Het gemeentelijke sportbeleid heeft, gelet op de steeds grotere samenhang, behoefte aan een sportnota die een totaalbeeld biedt. Ontwikkelingen die zich in de samenleving voordoen en hun weerslag hebben op de sport worden geschetst. De nota schildert een perspectief voor de periode van 2000 tot 2005 en gaat uit van de constatering, dat door diverse ontwikkelingen, het sportgedrag aan het veranderen is; een proces dat nog zal doorgaan als gevolg van economische, demografische, sociale, organisatorische en technologische ontwikkelingen. Het gemeentebestuur wil daarom een beleid realiseren dat inspeelt op de ontwikkelingen met daarbij het besef dat sport bindt, activeert en normen- en waardebesef stimuleert.

hard en software

De nota is gebaseerd op de pijlers participatie, professionalisering, productinnovatie en promotie/promoveren. Op het gebied van participatie wordt aandacht geschonken aan zowel "hardware" als "software". Op het gebied van hardware wordt de visie op de sporthallen, -velden en de zwembaden voor de komende vijf jaar uitgezet. Kern in deze visie is de ontwikkeling van multifunctionele accommodaties in de komende vijf jaar. Ieder jaar zullen twee accommodaties worden aangepakt. Daarnaast zullen ook twee accommodaties worden bekeken op de sociale veiligheid. Ook het doelmatig gebruik van met name sportvelden is kernpunt in de neergelegde visie.

Op het gebied van software wordt aandacht geschonken aan verschillende doelgroepen. Met name aan jeugd, allochtonen, ouderen en mensen met een handicap wordt extra aandacht geschonken. Voor de

jeugd staat de sportieve driehoek tussen vereniging, school en welzijnsorganisaties centraal. Voor mensen met een handicap wordt gestreefd naar een verdere integratie en normalisatie van het sporten.

sportstimulering en innovatie

Het hoofdstuk Sportsupport, de gemeentelijke sportstimulerings- en sportondersteuningsorganisatie, behandelt plannen voor verdieping en verbreding van het sportaanbod middels de door het ministerie van VWS toegekende subsidie van 2.6 mln. gulden. Ook wordt de relatie met het sociaal educatie masterplan (SEM) gelegd door middel van de "brede buurtschool" en "vrijwilligerswerk". Professionalisering biedt het beleid aan voor de ondersteuning van sporters, organisaties en vrijwilligers in de sport. De gemeente tracht zo veel mogelijk mogelijkheden te bieden om de verenigingen verder te voorzien van mogelijkheden om vrijwilligers te behouden en professionalisering een stap verder te brengen. Productinnovatie geeft een visie op het sporten in de buurt, op playgrounds en "natuurlijk gekozen locaties". Hierbij wordt aangehaakt op reeds bestaande instrumenten om de openbare ruimte toegankelijk te maken voor sporters en kinderen veilig in de buurt te laten sporten.

promotie/promoveren

Dit hoofdstuk geeft aan op welke wijze stimulatie van topsport kan worden bereikt. Reeds bestaande elementen als HFC ADO Den Haag en het Segbroek Sportplan worden aangegeven. Andere elementen zijn de stimulering van topsport door de sportambassadeurs en sportprijzen. Waar mogelijk wordt dit uitgebreid. Dit geldt tevens voor de relaties met het Olympisch Steunpunt en het bureau Sportstad Den Haag. Via een benchmarkstudie komt naar voren dat de huidige kwaliteit en kwantiteit van het sportaanbod in Den Haag achterblijft bij de overige steden. Daarom is via ontwikkelpunten en succesfactoren een beleid geformuleerd dat moet zorgen dat Den Haag de achterstand inloopt.

tarieven- en subsidies

Ten slotte wordt aangegeven dat de huidige systematiek rondom subsidie- en tarieven stelsel tegen het licht zal worden gehouden om de betaalbaarheid in de toekomst te waarborgen.